

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Βάλβης Αναστάσιος

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕ860	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Παγκόσμια Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Διπλωματία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	1,6
Ατομική Εργασία			0,7
Παρουσίαση			0,3
Τελικές εξετάσεις			2,4
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		ΣΥΝΟΛΟ	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Θεωρία και πρακτική των Διεθνών Οργανισμών		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (κατ' εξαίρεση τα Αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

Γνώσεις

- Περιγράφουν τα σύγχρονα και σημαντικότερα περιβαλλοντικά προβλήματα και την ανάγκη αντιμετώπισής τους.
- Περιγράφουν τις βασικές πολιτικές διαδικασίες και πρωτοβουλίες που έχουν αναπτυχθεί για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών ζητημάτων.
- Εξηγούν τη σχέση μεταξύ πολιτικής και περιβάλλοντος.
- Περιγράφουν την πολυπλοκότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε διεθνές επίπεδο για την υιοθέτηση περιβαλλοντικών πολιτικών.
- Αναγνωρίζουν τους βασικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων σε διεθνές επίπεδο.

Δεξιότητες

- Αναλύουν τα βασικά περιβαλλοντικά προβλήματα και τις σχετικές πολιτικές αντιμετώπισής τους.
- Συσχετίζουν τη θεωρητική γνώση με τις πολιτικές διαδικασίες και πρωτοβουλίες σε διεθνές επίπεδο.
- Εξετάζουν τις πολιτικές που υιοθετούνται για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών ζητημάτων.

Ικανότητες

- Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των διεθνών περιβαλλοντικών πολιτικών και αποφάσεων.
- Διατυπώνουν τεκμηριωμένες κρίσεις σχετικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε διεθνές επίπεδο.
- Αναπτύσσουν κριτική σκέψη ως προς τη σχέση πολιτικής και περιβάλλοντος και τη διαχείριση περιβαλλοντικών ζητημάτων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει τη διαμόρφωση και εξέλιξη της παγκόσμιας περιβαλλοντικής διακυβέρνησης, με έμφαση στη διπλωματία για την κλιματική αλλαγή, τη βιοποικιλότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αναλύονται τα διεθνή καθεστώτα (regimes), οι πολυμερείς συμφωνίες και ο ρόλος διεθνών οργανισμών, κρατών, μη κρατικών δρώντων και δικτύων πολιτικής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη Σύμβαση-Πλαίσιο για την Κλιματική Αλλαγή, στη Συμφωνία των Παρισίων και στους Στόχους Βιώσιμης

Ανάπτυξης. Το μάθημα εξετάζει επίσης τη σύνδεση περιβάλλοντος και ασφάλειας, τη γεωπολιτική της ενεργειακής μετάβασης και τις προκλήσεις εφαρμογής των διεθνών δεσμεύσεων. Στόχος είναι η κατανόηση των μηχανισμών διαπραγμάτευσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης που διαμορφώνουν την περιβαλλοντική πολιτική σε παγκόσμιο επίπεδο.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Εισαγωγή: Παγκόσμια Περιβαλλοντική διακυβέρνηση και διπλωματία	- Δούση Εμμανουέλα (2014), Η Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση σε Κρίση, Αθήνα: Παπαζήσης - Παπαδημητρίου Ε. (2006), Περιβαλλοντική Πολιτική και Οικολογική Κρίση, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.	
2. Βασικά περιβαλλοντικά προβλήματα: Υπερθέρμανση/Κλιματική Αλλαγή/Μόλυνση περιβάλλοντος	Σημειώσεις διδάσκοντα	
3. Βασικά περιβαλλοντικά προβλήματα: Εξάντληση πόρων/Απώλεια Βιοποικιλότητας/Διάβρωση και υποβάθμιση εδαφών	Σημειώσεις διδάσκοντα	
4. Διεθνείς Συμφωνίες για περιβαλλοντικά ζητήματα	Δούση Εμμανουέλα (2014), Η Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση σε Κρίση, Αθήνα: Παπαζήσης	
5. Παγκόσμια Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση: οι παραδοσιακοί πρωταγωνιστές	Δούση Εμμανουέλα (2014), Η Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση σε Κρίση, Αθήνα: Παπαζήσης	
6. Παγκόσμια Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση: οι νέοι δρώντες (διεθνείς και περιφερειακοί οργανισμοί)	Δούση Εμμανουέλα (2014), Η Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση σε Κρίση, Αθήνα: Παπαζήσης	
7. Η κλιματική αλλαγή σε συνάρτηση με άλλα διεθνή ζητήματα	- Δούση Εμμανουέλα (2020), Διεθνές Δίκαιο και Διπλωματία της Κλιματικής Αλλαγής: Ο Ρόλος του Διεθνούς Δικαίου και της Διπλωματίας στη Διαχείριση της Κλιματικής Αλλαγής, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη. - Δούση Εμμανουέλα & Ψαθά Πανταζή Μαρία Ελένη (2024), Κλιματική Αλλαγή και Μετανάστευση, ΕΛΙΑΜΕΠ policy paper, n. 161. - Δικαίος Γιώργος (2025), 'Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός και (ευρωπαϊκή) κλιματική διπλωματία: Η περίπτωση της Ελλάδας', στο: Η Ελλάδα στους Διεθνείς Οργανισμούς, Αθήνα: Παπαδόπουλος	
8. Μηχανισμοί επίλυσης διαφορών και κλιματική αλλαγή	Δούση Εμμανουέλα (2020), Διεθνές Δίκαιο και Διπλωματία της Κλιματικής Αλλαγής: Ο Ρόλος του Διεθνούς Δικαίου και της Διπλωματίας στη Διαχείριση της Κλιματικής Αλλαγής, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.	

9. Μορφές Περιβαλλοντικής Διακυβέρνησης: Η ανάπτυξη διεθνών καθεστώτων και οι νέοι μηχανισμοί	Δούση Εμμανουέλα (2014), Η Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση σε Κρίση, Αθήνα: Παπαζήσης	
10. Μορφές Περιβαλλοντικής Διακυβέρνησης: Νέοι μηχανισμοί (διεθνικά και υβριδικά καθεστώτα)	Δούση Εμμανουέλα (2020), Διεθνές Δίκαιο και Διπλωματία της Κλιματικής Αλλαγής: Ο Ρόλος του Διεθνούς Δικαίου και της Διπλωματίας στη Διαχείριση της Κλιματικής Αλλαγής, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.	
11. Αποτίμηση και Αξιολόγηση της Παγκόσμιας Περιβαλλοντικής Διακυβέρνησης/ Διεθνείς Συμφωνίες για το περιβάλλον	Δούση Εμμανουέλα (2020), Διεθνές Δίκαιο και Διπλωματία της Κλιματικής Αλλαγής: Ο Ρόλος του Διεθνούς Δικαίου και της Διπλωματίας στη Διαχείριση της Κλιματικής Αλλαγής, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.	
12. Οι περιβαλλοντικές προκλήσεις για την Ελλάδα	Σημειώσεις διδάσκοντα	
13. Παρουσίαση Εργασιών		
Τρόποι αξιολόγησης:		
Γραπτές εξετάσεις	70%	
Ατομική εργασία	20%	
Συμμετοχή στο μάθημα	10%	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Η οργάνωση του μαθήματος (πχ ανακοινώσεις, πρόσθετο ηλεκτρονικό διδακτικό υλικό, επιλογή/υποβολή/βαθμολόγηση εργασιών κλπ) στηρίζεται στην αξιοποίηση του e-class. Σε όλες τις παραδόσεις γίνεται παρουσίαση με τη χρήση υπολογιστή και projector. Η βαθμολογία καταχωρείται με τη χρήση της εφαρμογής classweb (https://e-secretary.uop.gr/classweb/) .	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 Εβδ. x 3 ώρες = 39 ώρες
	Ατομική Έκθεση	3 Εβδ. x 4 ώρες x 1,5 = 18 ώρες
	Προφορική παρουσίαση	1 ώρα επαφής + 3 ώρες προετοιμασίας = 4 ώρες
	Τελικές εξετάσεις	13 Εβδ. x 3 ώρες x 1,5 = 59 ώρες
	Σύνολο	120 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης	Η αξιολόγηση γίνεται στην ελληνική γλώσσα (κατ' εξαίρεση στα αγγλικά στους φοιτητές Erasmus) με βάσει την ακόλουθη διαδικασία: Γραπτές εξετάσεις: 70% Ατομική Εργασία: 20%	

Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Συμμετοχή στο μάθημα: 10% Η τελική βαθμολογία του/της φοιτητή/τριας προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους βαθμολογιών. Ο βαθμός των γραπτών εξετάσεων στις οποίες τίθενται ερωτήσεις σύντομης απάντησης πολλαπλασιάζεται επί 0,70 (πχ 10x0,70=7,0). Ο βαθμός της ατομικής έκθεσης που αφορά την σύντομη ανάπτυξη ενός δοκιμίου έκτασης 2.000-3.000 λέξεις) πολλαπλασιάζεται επί 0,20 (πχ 8x0,20=1,60). Η συμμετοχή στα μαθήματα μπορεί να ενισχύσει την τελική βαθμολογία του/της φοιτητή/τριας ως 10%. Η συμμετοχή στα μαθήματα προκύπτει από τη συμμετοχή με προετοιμασία και πραγματοποίηση προφορικής περίληψης των προηγούμενων διαλέξεων με χρήση ηλεκτρονικών παρουσιάσεων (power point) κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος είναι ο/η φοιτητής/τρια να πάρει προβιβάσιμο βαθμό (τουλάχιστον 5) στις γραπτές εξετάσεις. Σε αντίθετη περίπτωση, στην τελική βαθμολογία του/της δεν συνυπολογίζονται η ατομική εργασία και η συμμετοχή στα μαθήματα. Κατοχυρώνονται, ωστόσο, οι βαθμολογίες αυτές για την αμέσως επόμενη εξεταστική περίοδο στην οποία θα συμμετάσχει.
---	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασικά εγχειρίδια:

- Δούση Εμμανουέλα (2020), Διεθνές Δίκαιο και Διπλωματία της Κλιματικής Αλλαγής: Ο Ρόλος του Διεθνούς Δικαίου και της Διπλωματίας στη Διαχείριση της Κλιματικής Αλλαγής, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Δούση Εμμανουέλα (2014), Η Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση σε Κρίση, Αθήνα: Παπαζήσης

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Barnett Jon (2007), 'Environmental Security', in: Collins, Alan (ed.). Contemporary Security Studies, Oxford: Oxford University Press.
- Baylis John & Steve Smith (eds.) (2005), Globalization of World Politics, Oxford: Oxford University Press.
- Beach Heather L., Jesse Hammer, Joseph J. Hewitt, Edy Kaufman, Anja Kurki, Joe A. Oppenheimer, Aaron T. Wolf (eds.) (2000), Transboundary Freshwater Dispute Resolution, Tokyo/New York/Paris: United Nations University Press.
- Bell Stuart, McGillivray Donald (2006), Environmental Law, Oxford: Oxford University Press.
- Christoff Peter (2016), 'The promissory note: COP 21 and the Paris Climate Agreement', Environmental Politics, 25:5, pp. 765-787.
- Connelly James, Smith Graham (2003), Politics and the Environment, London/NY: Routledge, pp. 49-74 & 85-111.
- Dauvergne Peter (ed.) (2005), Handbook of Global Environmental Politics, Cheltenham/Northampton: Edward Elgar.
- DeSombre Elizabeth R. (2007), The Global Environment and World Politics, London/New York: Continuum
- Doyle Timothy, McEachern Doug (2008), Environment and Politics, NY: Routledge.
- Ganoulis Jacques, Aureli Alice and Fried Jean (eds.) (2011), Transboundary Water Resources Management, Weinheim: Wiley-Vch.
- Homer-Dixon Thomas (1999), Environment, Scarcity and Violence, Princeton/Oxford: Princeton University Press.
- Lasaridi Ekaterini, Valvis Anastasios (2011), 'Environmental Threats in the Balkans', Southeast European and Black Sea Studies 11:4, pp. 471-488.
- Lekakis Joseph (1995), 'Environmental Management in Greece and the Challenge of Sustainable Development', Environmentalist (15), pp. 16-26.

- O'Neill Kate (2009) 'International Environmental Problems', in O'Neill (ed), The Environment and International Relations, Cambridge: Cambridge University Press, chapter 2, pp. 24–47
- Sprinz Detlef and Vaahtoranta Tapani (1994), 'The Interest-based explanation of International Environmental Politics', International Organization 48:1, pp. 77-105.
- Viotti Paul R. and Kauppi Mark V. (2007), International Relations and World Politics, New Jersey: Prentice Hall.
- Βαλαβανίδης Αθανάσιος, Βλαχογιάννη Θωμαΐς, 'Η Περιβαλλοντική Κρίση στην Ελλάδα. Συνέπειες του εκμοντερνισμού και της οικονομικής ανάπτυξης χωρίς στόχους αειφορίας', διαθέσιμο στο: <http://chem-tox-ecotox.org/wp/wp-content/uploads/2012/09/ENVIRONM-CRISIS-GREECE-AUGUST-2012.pdf>, Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (2011), 'Οι περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα', Τράπεζα της Ελλάδος.
- Βάλβης Α. (2012), 'Διεθνής Πολιτική Οικονομία και Περιβαλλοντική Ασφάλεια', στο Τσαρδανίδης Χ., Κόντης Α. (επιμ.), Διεθνής Πολιτική Οικονομία, Αθήνα: Παπαζήσης, σελ. 915-924
- Βάλβης Αναστάσιος (2013), 'Η συμβολή των ΜΚΟ στη διαχείριση διασυνοριακών υδατικών πόρων: Το παράδειγμα της λίμνης Πρέσπας', Πρακτικά 6ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Περιβαλλοντικής Πολιτικής & Διαχείρισης Τμήμα Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, 31 Μαΐου- 2 Ιουνίου 2013, σελ. 71-82.
- Βάλβης Αναστάσιος (2019), 'Ο ρόλος των ΜΚΟ στην Παγκόσμια Περιβαλλοντική Διπλωματία', στο: Κλάψης Αντώνης (επ.), *Ειδικά Θέματα Διπλωματίας και Διεθνούς Οργάνωσης*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Βάλβης Αναστάσιος (2020), 'Η προστασία του περιβάλλοντος και η Ελληνική περιβαλλοντική διπλωματία', στο: Αθανασοπούλου, Ε. κ.α (επ.), *Εξωτερική Πολιτική της Ελλάδας: Επιλογές και Προσδοκίες στον 21^ο αιώνα*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Βάλβης Αναστάσιος & Φελώνη Ελισσάβετ (2023), 'Δημόσιες Πολιτικές για το Περιβάλλον στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Πανδημίας: Μια πρώτη αποτίμηση', στο: Πλυμάκης, Σήφης (επ.), *Πανδημία του Κορονοϊού και Δημόσια Πολιτική στην Ελλάδα: Από την κρίση στη μεταρρύθμιση*, Αθήνα: Σιδέρης.
- Παπαδημητρίου Ευριπίδης (2011), Περιβαλλοντική Πολιτική και Οικολογική Κρίση, Κομοτηνή: Παρατηρητής της Θράκης.
- Παπαδημητρίου Ε. (2006), Περιβαλλοντική Πολιτική και Οικολογική Κρίση, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Δούση Εμμανουέλα & Ψαθά Πανταζή Μαρία Ελένη (2024), Κλιματική Αλλαγή και Μετανάστευση, ΕΛΙΑΜΕΠ policy paper, n. 161.
- Δικαίος Γιώργος (2025), 'Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός και (ευρωπαϊκή) κλιματική διπλωματία: Η περίπτωση της Ελλάδας', στο Δούση, Ε. κ.α. (επ.), *Η Ελλάδα στους Διεθνείς Οργανισμούς*, Αθήνα: Παπαδόπουλος.